

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 86 (1973)

Artikel: Società retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun : rapport per l'an 1972
Autor: Schorta, Andrea / Decurtins, Alexi
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-230701>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 07.07.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Società retorumantscha

Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport per l'an 1972

1. Redacziun e publicaziun dal dicziunari

a) Redacziun

<i>seria</i>	<i>artichels</i>	<i>paginas dactiloscrit</i>
159—164	las restanzas (vair rapport 1971)	
165	fa — faimaing	64
166	fain — falk	77
167	falla — famnella	in redacziun
168		
169/170	far	in redacziun
Indices dal tschinchavel volüm		ca. 200
		total ca. 340

b) Publicaziun (fin dal tschinchavel volüm)

<i>fascicul</i>	<i>artichels</i>	<i>5. volüm pagina</i>
69	equiliber — esser	641—704
70	esser — extender	705—768
71	extender — ezar	769—778
	Indices	779—816
	titels, prefaziun, register da scurznidas, register da litteratura	I—LIX
total 176 + LIX paginas =		235 paginas

Cun 14³/₄ archas avainsa publichà quaist an considerabelmaing daplü co i'ls ans antedaints. Bainschi fan già ils «Indices» ed ils tocs preliminars plü co ses archas. Chi chi ha invista i'ls problems redacziunals da tals instrumaints sto però conceder, cha lur cumpilaziun nu cuosta main temp co üna seria correspondentia dad artichels.

2. Restampa dal prüm volüm

Siand cha'l prüm volüm da l'ouvra cumpars i'ls ans 1939/1946 in ün'ediziun bler plü pitschna eira exhaust, ans stovettans resolver da restampar quel.

3. Lavuors internas

Amplificaziun dal material. Dal plan preschantà l'an 1970 a la Cumischiun filologica concernent nouvs excerpts fats per part suot nouvs aspects e cun miras plü specialisadas pudet gnir realisada üna considerabla part. Ün'infuormaziun detagliada da quaiста lavur chi gnarà, sperainsa, a fin l'an 1973 seguirà aint il prossem rapport. Per intant saja be manzunà, chi gnittan suottastrichats quaiст an ils plets chi'ns interessan aint in tschinquanta ouvras, da las qualas 40 sun eir fingià excerptadas. Üna nouva cartoteca da var 18 700 bigliets extrats our dals duos volüms da las «Funtanas da dret rumantschas», chi servirà per cumpilar ün glossari dal linguach da quaiстas funtanas, sta medemamaing a disposiziun dal DRG.

4. Donaziuns

Grazcha a l'intermediaziun da sar professor Leza Uffer, San Galla, ans regalet la Corporaziun Migros ün bel magnetofon (apparat da registraziun e reproducziun acustica) Sony TC-270, chi ans serva pustüt per la reproducziun da bindels in nos institut. Per la registraziun sün bindè in chaschettas avains svesc acquistà ün apparat Toshiba KT 202 c. A la Migros vulessans avoir ingrazchè cordialmaing eir in quaiст lö.

In plü avainsa dad esser recugnuschaints a la guaivda da dr. Peter Camastral, Winterthur, chi ans regalet la cartoteca da seis hom barmör concernent il dialect da la Mesolcina. Id as tratta da desch chaschettas plainas bigliets, in tuot sgür passa 20 000.

L'institut dal Dicziunari ha regalà a l'Uffizi Chantunal per la Chüra dals Monumaints Istorics:

- a) tuot las plattas e films fotografics cha nus survgnittan a seis temp da regal da sar Hans Meisser dad Aschera e Turich. Ellas occupaivan qua diversas curunas cha nus dovrain malamaing per nossa biblioteca.
- b) tuot ils plans originals in format grand, derivants da l'acziun «Chasa Purila Grischuna», chi ans eiran gnüts surdats a seis temp da sar dr. Chr. Simonett a Ziran per incumbenza dal comitè da quaiст'intrapraisa. Plans plü pitschens e tuot il material fotografic restan inavant i'l possess da nos institut.

Que s'inclegia cha nus ans avain resalvè il dret da pudair far gratuitamaing adöver da quaiст material pels intents dal DRG.

5. Finanzas

Prevezand cha a partir dal 1972 las subvenziuns federalas als quatter vocabularis naziunals nu bastaran per cuvernar las spaisas da quaiстas ouvras periclitadas eir ellas da l'inflaziun, as decidet l'«Uniun dals Vocabularis Naziunals» dad inoltrar üna istanza al «Departamaint Federal da l'Intern» cul giavüsch dad augmentar las cuntribuziuns a tuottas quatter ouvras. Il documaint redat dals redactors dals dicziunaris pudet gnir tramiss in avrigl 1972 a cusglier federal Tschudi. Il Departamaint da l'Intern a Berna il surdet il prüm al «Fuond Naziunal per la Perscrutaziun Scientifica» chi as decleret inabel da satisfar a nos giavüschs. Uschè nun ans restet oter co da'ns preschantar a Berna cun üna seguond'istanza, da la quala nus sperain ün meglder success. Intant avains surpassà la sava da l'an 1973 e giain incunter a l'avegnir cun ün budget sten deficitari. Tuottüna nun avains amo motiv da'ns laschar scuraschar, siand persyas cha la Confederaziun nu po laschar in imbarraz noss quatter vocabularis naziunals, chi sofran tuots da la medema magagna.

6. Fats persunals

- Il caporedactur dr. Andrea Schorta ingaschè daspö ils 1. lügl 1970 per mezza piazza ha dedichà eir durant quaist an plü co $\frac{4}{5}$ da seis temp a l'ouvra.
- Prof. dr. Alexi Decurtins avet ün congedi da trais mais per rediger il manuscrit dal Vocabulari Sursilvan (tudais-ch-rumantsch), 2. ediziun.
- Prof. dr. Jachen Curdin Arquint bandunet la redacziun dal DRG ils 30 gün per retour sia piazza intera sco professor da rumantsch, talian e frances a la scoula chantunala. Seis merits per la promoziun da noss'ouvra avainsa manzunà aint illa prefaziun dal tschinchavel volüm. Id ans sta però a cour da dir eir in quaist lö cha nus avain laschè partir fich invidas a nos stimà collega vallader. El s'avaiva familiarisà fich svelt cun la lavur scientifica ed inrichit l'ouvra cun üna bella seria dad artichels vairamaing da fuond. Nus vulain nomnar qua be trais chi però illustreschan la vastità da problems ed aspects culs quals ün lexicolog vain confruntà in ün institut sco'l nos, nempe cuvi (volüm 4, p. 642 ss.), erpch (volüm 5, p. 672 ss.), esser (volüm 5, p. 687 ss.). Nus colliain cun noss ingrazchamaints a sar professor Arquint nos sincers giavüschs per blera satisfacziun illa scoula ch'el tegna talmaing adachar, chi nun al füt pussibel da renunzchar a quella.
- Ils 1. october entret doctressa Ricarda Liver, libra docenta per romanistica a l'università da Berna illa redacziun dal DRG cun mez impegn. Il rest da seis temp dedichescha ella a prelecziuns a las universitats da Neuchâtel e Berna. Ils artichels cumpilats da nossa giuvna conredactura cumanzaran a cumparair cul prüm faschicul dal sesavel volüm.
- Sar lic. phil. Hans Stricker, assistent in nos institut, medemamaing be cun mezza piazza, ha scrit ils artichels da la seria exact fin ezar, meglinavant üna buna part dals registers manzunats süsura suot littera 1 b.
- Nossa secretara, Emerita Manatschal, chi avess lavur plü co avuonda in servezzan dal DRG, stovet surtour eir quaist an üna buna part da la lavur da spediun da las Annalas e, suot la direcziun da nos chaschier, sar Otto Vital, eir da lavur vi a la contabilità chi dvainta adüna plü vasta.
- Manzunain amo a duonna Ernesta Mayer, Ardez, chi excerptet our da litteratura ladina (24 cudeschs per granda part dal 17 e 18avel tschientiner) var 11 700 bigliets ed a sar prof. Victor Stupan, chi durant ils mais settember fin december as dedichet a la registratura da nossa granda collecziun da fotografias. Per tuots duos agüdants avessans lavur avuonda eir per l'an 1973, ma displaschaivelmaing la situaziun finanziaria ans oblaja da renunzchar a lur servezzans.
- La Cumischiun filologica ans füt eir durant quaist an üna buna pozza pustüt in legiand las correcturas da stampa.

7. Referats

A. Schorta:

- 28 october 1972 a l'università da Berna: «Geisteswissenschaften im Dienste Graubündens» cun correferats da prof. dr. G. Hilty, Turich, prof. dr. P. Liver, Berna, prof. dr. G. Furrer, Turich, prof. dr. A. Niederer, Turich, prof. dr. Chr. Padrutt, Turich, Hendri Spescha, Cuera.
Referat e correferats sun registrats sün bindè (üna copcha as rechatta eir in nos institut).

A. Decurtins:

- 1. gün 1972: Inscunter furlan-ladin-romontsch illa sala dal Grand Cussagl a Cuera: «Contributo italiano alle lettere romance».

J. C. Arquint:

- 1. gün 1972 in medema chaschun: «Aspetti della situazione romancia».

8. *Publicaziuns*

A. Decurtins:

- Ina Universitad el Friul (Gasetta Romontscha 14.4.72)
- Un salût 'e Furlanie (Gasetta Romontscha 30.8.72)
- «Il romontsch en discussiun» (Calender Romontsch 1973)

J. C. Arquint:

- Model d'ün regulativ pel provedimaint d'aua (traducziun)
- Model d'ün regulativ per la chanalisaziun cun pledari rumantsch-tudais-ch e tudais-ch-rumantsch (traducziun)
- Ivan Klima, Pastizaria Myriam, toc in ün act (insembel culs scholars da la 6 e 7avla classa G. T. H. scoula chantunala 1972/1973; traducziun)

9. *In memoriam*

Ils 14 gün 1972 succombet il stampadur Jakob Bischofberger ad ün cuolp apopletic ill'età da 69 ans. El s'ha algordà da noss'ouvra in seis testamaint e la fet sù la somma da 3 000 francs. Quatras ha el cumprovà sia simpatia pel Dicziunari Rumantsch Grischun chi gnit stampà dal 1938 fin al 1965 in sia chasa. Cun seis regal ha el eir attestà ch'el ha inclet a seis temp nossa decisiun da schoglier il cuntrast cun seis affar, per pudair ans unir cun üna stamparia granda, abla da garantir ün ritem da publicaziun plü accelerà. Nus ans algordaran adüna cun respet da quaist galantom.

Institut dal
Dicziunari Rumantsch Grischun

Andrea Schorta

Alexi Decurtins